

La Casa d'Areny-Plandolit és un dels museus més emblemàtics del país. Aquesta casa pairal dels Areny-Plandolit data del segle XVII, però la majoria de les estructures de l'edifici són de mitjan segle XIX, moment d'auge econòmic de la família gràcies a la figura de Don Guillem d'Areny-Plandolit, baró de Senaller i Gramenet. Síndic general de les valls d'Andorra i promotor de la Nova Reforma de 1866, va ser un dels propietaris de les fargues andorranes, indústria important fins al final del segle XIX, quan queda desplaçada per la remuntada dels alts forns.

Un cop a l'interior de l'edifici, una residència d'època estival, a partir del segle XIX, el parament i el mobiliari resten fidels a la forma de vida d'aquesta família i a la seva condició social, i exposa tots els objectes i els records d'una època en què els luxes i els capricis eren lluny de ser coneguts a les valls andorranes. Fruit d'aquesta recuperació d'objectes de diferents èpoques de convivència familiar, la col·lecció resulta força heterogènia però d'un gran valor etnològic i s'hi barregen elements propis del món de muntanya i elements aportats per la vida a la ciutat. Menjadors, sala noble, sala de música, elements de defensa, amplis cellers, biblioteca o capella reflecteixen les diferències amb la resta de la societat andorrana.

La visita ens trasllada a l'Andorra dels segles XIX i XX i inclou una passejada lliure pels jardins del recinte, que també alberga l'antic museu d'animals desnaturalitzats (1930), actualment rehabilitat com a Auditori Nacional d'Andorra.

Actualment, aquest museu forma part de l'itinerari de l'hàbitat rural.

Poble	Ordino
Parròquia	Ordino
Adreça	Carrer Major, s/n
Tipus de bé:	Casa pairal
Estil	Arquitectura popular
Datació	1633
Secció a l'inventari general	Primera, béns d'interès cultural
Classificació	Monument
Data protecció	2003-07-16

Descripció Important casa pairal d'Ordino, seu de la família Areny-Plandolit, construïda a la primera meitat del segle XVII i que ha sofert unes grans reformes a mitjan segle XIX i en la dècada dels vuitanta del segle XX.

La casa està organitzada en tres plantes: planta baixa, planta noble i cap de casa. La cort, l'era i l'actual casa del conserge també formaven part del conjunt de la casa. En la part baixa dels jardins, arran del camí que va a Segudet, hi ha un edifici de grans dimensions i planta quadrangular que ha estat modificat per encabir-hi l'Auditori Nacional. Per sobre d'aquest edifici hi ha un colomer de planta quadrada. Els jardins dels boixos, on s'ubiquen aquests dos edificis, s'esglaonen entre el Turer i el camí de Segudet i s'hi poden veure algunes peces de ferro que provenen de les fargues Areny i Picart (boga i mall).

El cos principal de la casa és de planta rectangular i està estructurat en tres crugies amb coberta de llosa de dos vessants. L'ampliació de l'ala oest disposa de coberta independent. És a dues aigües i està disposada perpendicularment a la del cos principal. El mateix passa amb la coberta de l'estructura del porxo central. A la inversa, el cos situat en l'angle est reprèn una alineació paral·lela a la del cos principal.

La planta baixa disposa de dues entrades, i un porxo a l'est condueix a la porta noble de la casa (façana est). Aquesta és de pedra tallada, forma un arc de mig punt i porta inscrita la data del 1643. El segon porxo, gairebé al centre de la façana, permet passar del carrer Major cap a un espai obert situat entre la vessant est de la casa i els edificis annexos (cort i era).

A partir de la porta actualment emprada per fer entrar els visitants (façana est), s'accedeix a l'entrada que es divideix en dos espais que comuniquen amb la porta d'accés lateral de l'altra banda, que actualment són anomenats passadís de les cavallerisses i magatzem d'eines del camp. Entrant a l'esquerra hi ha el celler del ferro i una altra sala, enfront de la qual hi ha el celler que permet accedir a al celler de l'oli. En l'angle nord est hi ha el magatzem de llenya al qual es pot accedir per una porta exterior.

Enfront de la sala del ferro, a dreta entrant, uns esglaons porten a un replà que, per una banda, permet baixar al celler de la carn, i per l'altra, facilita l'accés al primer pis.

L'escala dóna a la sala d'armes que comunica amb la sala noble. La primera, en l'angle nord-oest, té un accés directe al jardí mentre que la segona dóna al balcó principal del carrer Major. A la dreta de la sala noble, per damunt del porxo oest, hi ha la sala de música i la cambra de la baronessa. Del mateix costat, però accedint-hi per la sala d'armes, hi ha el pastador i el forn de pa. A l'esquerra, del nord al sud, trobem la cuina, el menjador i l'habitació del baró; aquestes dues darreres cambres es comuniquen per un passadís. S'afegeixen la capella i la biblioteca que donen a la façana principal. La primera se situa per damunt del porxo central, la segona en l'angle est de la casa, sobre l'antic garatge.

En l'angle central de la sala d'armes, unes escales porten a la sala gran del pis superior que cobreix la part de la superfície de la sala d'armes i la sala noble. Sobre la cambra de la baronessa hi ha l'antic consultori.

A l'altra façana, en l'angle nord-est, hi ha un laboratori de fotogràfic, una habitació i un lavabo. En l'angle oposat del cos principal, per damunt de la cambra del baró i de la capella, hi ha l'habitació del nens i la sala de les joguines. Unes escales, limítrofes de la capella, permeten pujar a aquest espai.

Per acabar, a la vessant nord, a sota coberta, dos espais tancats que s'utilitzen per magatzem –damunt la porta del jardí i de la cuina- disposen d'una coberta independent que queda per sota del nivell de la teulada principal.

Aquesta casa va acollir durant segles la família Areny d'Ordino que, a partir del segle XIX, seria coneguda com Areny-Plandolit, una de les famílies més destacades econòmicament i políticament d'Andorra i que entre els segles XVIII i XIX serien propietaris de les principals fargues del país. A partir de la segona meitat del segle XVIII aquesta família es va traslladar a viure a la Seu d'Urgell i la casa va quedar com una residència d'estiu. El 1953 van deixar de viure-hi definitivament i el Consell General la va adquirir el 1972. Als anys vuitanta va ser reformada per convertir-la en casa museu.